

บทที่ 3

การวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาท้องถิ่น

.....

3.1 หลักการและแนวคิดในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

1. นโยบายของรัฐ

- 1) การแก้ไขปัญหาหาเสพติด
- 2) การแก้ไขปัญหาความยากจน
- 3) การแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน
- 4) นโยบายพิเศษอื่น ๆ

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554)

- 1) การนำปรัชญาเศรษฐกิจ แบบพอเพียงมาปรับใช้ในการพัฒนา
- 2) ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา
- 3) ให้ความสำคัญการพัฒนาทุกด้านที่มุ่งสู่คุณภาพ

3. เรื่องเร่งด่วนที่จะต้องทำในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10

- 1) สร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจฐานราก
- 2) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประชาชน
- 3) แก้ไขปัญหาความยากจน
- 4) การบริหารจัดการที่ดีในสังคมทุกระดับ

4. วิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัด

“สวรรค์แห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พัฒนาการเกษตรสู่สากล”

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

“พัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน และ OTOP”

- 1) การผลิตที่มีประสิทธิภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- 2) การสร้างมูลค่าเพิ่มจากโช้การผลิต
- 3) การสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจรากหญ้า

“พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน”

- 1) การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม
- 2) การพัฒนาศักยภาพตามระบบบริหารเครือข่ายและการตลาดการท่องเที่ยว

6. วิสัยทัศน์การพัฒนาอำเภอ

“บ้านเมืองน่าอยู่ มุ่งสู่วัฒนธรรม ก้าวล้ำเศรษฐกิจ”

“บ้านเมืองน่าอยู่” มีนโยบายที่จะทำให้อำเภอรัษฎา เป็นเมืองน่าอยู่ คนดีมีวินัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี ชาวรัษฎาทุกคน และผู้มาเยือนมีความสุขปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่มีคดีอุกฉกรรจ์ ทุกชีวิตได้รับความคุ้มครองอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันในสังคม ปลอดภัยยาเสพติดผู้จับขูดขานปฏิบัติตามจรรยาอย่างเคร่งครัด ไม่มีอุบัติเหตุจرائمและอุบัติเหตุได้รับการดูแลจากสังคม ประชาชนมีสุขภาพดีถ้วนหน้า มีลานกีฬาในเมือง มีสิ่งแวดล้อมปลอดภัยมลพิษ มีสถานที่กำจัดขยะที่ถูกหลักสุขาภิบาล

“มุ่งสู่วัฒนธรรม” วัฒนธรรมประเพณีสิ่งที่ดีในสังคม ได้รับการสืบสานและภาคภูมิใจในความเป็นไทย ใฝ่แสวงหาความรู้ตลอดชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้รับการฟื้นฟูพัฒนา มีสถานศึกษา หลากหลายสาขาวิชา เยาวชนได้รับการอบรมด้านศีลธรรม จริยธรรม เป็นคนดีศรีรัษฎา ได้รับการยกย่องเชิดชู

“ก้าวล้ำเศรษฐกิจ” อำเภอรัษฎา มียางพารา ผลไม้หลากหลายชนิด พืชผักพืชไร่ ซึ่งในบางครั้งทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของราคาผลผลิตตกต่ำ ไม่มีตลาดกลางให้ประชาชนนำผลผลิตมาจำหน่าย ด้วยเหตุนี้ผลผลิตด้านการเกษตรของอำเภอรัษฎา จำเป็นที่จะต้องพัฒนาด้านคุณภาพของผลผลิตและการตลาด ราคาพืชผลของเกษตรกรมีความมั่นคง เกษตรมีความรู้ ความชำนาญในการผลิต มีการรวมกลุ่มสร้างสรรค์สินค้าที่มีคุณภาพและเพิ่มมูลค่าของผลผลิต

7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอ

- 1) การแก้ไขปัญหาความยากจน
- 2) ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- 3) ด้านป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
- 4) ด้านพัฒนาเมือง
- 5) ด้านการบริการประชาชน

- 6) ด้านการศึกษา
- 7) ด้านศิลปวัฒนธรรมและศาสนา
- 8) ด้านการป้องกันภัยธรรมชาติ
- 9) ด้านความมั่นคง และรักษาความสงบเรียบร้อย
- 10) ด้านการท่องเที่ยว
- 11) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 12) ด้านสาธารณสุข
- 13) ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศ
- 14) ด้านภาคีพลังแผ่นดิน

8. นโยบายผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

1. ดำเนินการพัฒนาตำบลในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น
2. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่เพื่อ พัฒนาคุณภาพในด้านองค์ความรู้ของประชากรในท้องถิ่นให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ
3. ส่งเสริมและให้บริการด้านสาธารณสุขให้เป็นไปอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ตลอดถึงการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมป้องกันแก้ไขปัญหาเอดส์และยาเสพติดในพื้นที่
4. ดำเนินการก่อสร้าง ปรับปรุงและบูรณะระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการขั้นพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา การบำรุงรักษาระบบทางน้ำให้ได้มาตรฐานเพียงพอ ต่อความต้องการของประชาชน โดยให้สอดคล้องกับโครงสร้างของเศรษฐกิจการเติบโตของชุมชน
5. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
6. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดให้มีสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
7. ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป และสนับสนุนการกีฬาในทุกระดับ
8. ส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันบรรเทาสาธารณภัย
9. ดำเนินการปรับปรุงอาคารที่ทำการ เครื่องมือเครื่องใช้ในสำนักงาน ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีคุณภาพและมาตรฐานเพื่อตอบสนองต่อการให้บริการแก่ประชาชนและพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานสำนักงานให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

10. ส่งเสริมการพัฒนารายได้ในการบริหารงานกิจการ อบต. ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
11. ส่งเสริมการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในหมู่บ้านตำบลรับทราบข้อมูลต่างๆ โดยทั่วกัน
12. ส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชนพร้อมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

3.2 ปัจจัยและสถานการณ์เปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนา

3.2.1 การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชน

ชื่อปัญหา	ขอบข่ายปริมาณของปัญหา (สภาพปัญหา)	พื้นที่เป้าหมาย/ กลุ่มเป้าหมาย	แนวทางการดำเนินงาน
1.ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพถนนที่ใช้สัญจรไปมาในตำบลเป็นหลุมบ่อ - ระบบจราจรไม่ปลอดภัย - แหล่งน้ำธรรมชาติตื้นเขิน - ระบบประปาหมู่บ้านไม่ทั่วถึง - ระบบโทรศัพท์สาธารณะ/โทรศัพท์พื้นฐานไม่ทั่วถึง - ระบบไฟฟ้า/ไฟฟ้าสาธารณะไม่ทั่วถึงและครอบคลุม - ขาดเอกสารสิทธิในที่ดินทำกิน 	<p>ประชาชน ม.1 - 5</p> <p>หมู่ที่ 1 - 5</p> <p>หมู่ที่ 1 - 5</p> <p>หมู่ที่ 1 - 5</p> <p>หมู่ที่ 1 - 5</p> <p>หมู่ที่ 1 - 5</p> <p>หมู่ที่ 1 - 5</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.ก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุง รักษาถนน สะพาน ทางเท้า ท่อระบายน้ำ 2.พัฒนาระบบจราจร 3.พัฒนาและจัดหาแหล่งน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค 4.พัฒนาระบบโทรคมนาคม 5.พัฒนาระบบไฟฟ้า/ไฟฟ้าสาธารณะ 6.ประสานงานดำเนินการสำรวจที่ดิน
2. ปัญหาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> -เกษตรกรและกลุ่มอาชีพขาดเงินทุน -ประชาชนขาดความรู้ในการพัฒนาอาชีพ -พืชผลทางการเกษตรราคาตกต่ำ -ไม่มีตลาดกลางรับซื้อ/จำหน่ายสินค้า -แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจขาดการพัฒนา 	<ul style="list-style-type: none"> -เกษตรกรและกลุ่มอาชีพภายในตำบล -เกษตรกร ม. 1 -5 -ประชาชน ม. 1 -5 และเกษตรกรภายในตำบล -เกษตรกรภายในตำบล 	<ol style="list-style-type: none"> 1.พัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชน 2.ปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

ชื่อปัญหา	ขอบข่ายปริมาณของปัญหา (สภาพปัญหา)	พื้นที่เป้าหมาย/ กลุ่มเป้าหมาย	แนวทางการดำเนินงาน
3.ปัญหาด้านคุณภาพชีวิต และสังคม	-ขาดเงินทุนการศึกษา -ขาดโอกาสทางการศึกษา	-เด็กนักเรียนเรียนดีแต่ แต่ยากจน -เด็ก/เยาวชนภายในตำบล	1.ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของ ประชาชน 2.เพิ่มช่องทางในการรับรู้ข่าวสาร ให้แก่ประชาชน
4.ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ	-ประชาชนขาดจิตสำนึกและความ ตระหนักในการดูแลและบำรุง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม -น้ำเสียจากสถานประกอบการอุตสาหกรรมหรือฟาร์มเกษตร -ไม่มีที่ทิ้งขยะ -กลิ่นจากการเลี้ยงสัตว์(หมู/ไก่)	-ประชาชน ม. 1 – 5 หมู่ที่ 1 – 5 หมู่ที่ 1 – 5 หมู่ที่ 1-5	1.สร้างจิตสำนึกและความ ตระหนักในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2.จัดระบบบำบัดน้ำเสียและกลิ่น 3.จัดหาที่ทิ้งขยะ 4.เร่งรัดในการกำจัดกลิ่น
5.ปัญหาด้านคุณภาพชีวิต และสังคม	-การจัดสวัสดิการและสังคม สงเคราะห์ไม่ทั่วถึง -ประชาชนขาดการออกกำลังกาย -การให้บริการด้านสาธารณสุขไม่ ทั่วถึงและไม่สามารถให้บริการได้ ตลอด 24 ชม. -ประชาชนขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	-ผู้สูงอายุและผู้พิการใน เขตพื้นที่ -ประชาชน ม. 1- 5 -ประชาชน ม. 1- 5 -ประชาชน ม. 1 - 5	1.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการและ นันทนาการ 2.ส่งเสริมสุขภาพอนามัยของ ประชาชน 3.การรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน
6. ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม ของประชาชน	-ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมและ ความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมทาง กรรมทางการเมืองตามระบบ ประชาธิปไตย - ไม่มีเครื่องมือเครื่องใช้และ บุคลากร ด้านป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัย -เครื่องมือ เครื่องใช้และสถานที่ ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ -มีจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ	ประชาชน ม. 1 – 5 อบต อบต อบต	1.ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ประชาชน 2.ส่งเสริมระบบป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย 3.พัฒนาระบบการบริหารจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.2.2 การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสพัฒนาในอนาคต ของ

องค์การบริหารส่วนตำบล

จุดแข็ง (Strength)

1. ระบบการบริหาร

- มีการจัดโครงสร้างภายในที่เหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจ
- มีการแบ่งแยก / มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจน
- บริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปประชาคมหมู่บ้าน/ตำบล

2. ระบบข้อมูล

- มีระบบสื่อสารและระบบสารสนเทศที่เหมาะสม

3. อัตรากำลังพนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้าง

- บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติในระดับดี
- มีการจัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่อง
- มีแผนอัตรากำลังบุคลากรที่เหมาะสมกับโครงสร้างและอำนาจหน้าที่

4. การเงิน / งบประมาณ

- พัฒนารายได้โดยปรับปรุงแหล่งรายได้ วิธีการหารายได้และระบบจัดเก็บภาษี
- ใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมาย

5. ศักยภาพของชุมชน และพื้นที่

- มีกลุ่มอาชีพ กลุ่มออมทรัพย์ ร้านค้าชุมชน กลุ่มผลิตยางแผ่นดิบ กลุ่มรับซื้อน้ำ
ยาง กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพและกองทุนหมู่บ้าน
- มีตลาดลานค้าชุมชน 1 แห่ง

6. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- มีทรัพยากรป่าไม้ ในบริเวณพื้นที่ป่าสงวนที่ออกเขยบรรทัดเหมาะแก่การพัฒนา
เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- มีแหล่งน้ำธรรมชาติเหมาะแก่การพัฒนาระบบประปา
- มีแปลงเหมาะแก่การชมทิวทัศน์

จุดอ่อน (Weakness)

1. ระบบการบริหาร

- กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทำให้เจ้าหน้าที่ผู้
ปฏิบัติ สับสน ขาดความชัดเจน

- ในพื้นที่พื้นฐานการศึกษาของประชาชนยังต่ำและขาดจิตสำนึกในการเรียนรู้ในการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ระบบข้อมูล

- ระบบข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน หรือไม่ครบถ้วน เนื่องจากข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

3. อัตราค่าจ้างพนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้าง

- บุคลากรไม่เพียงพอมีการมอบหมายหน้าที่หลายอย่างให้กับบุคคลคนเดียว
- การบริหารจัดการบุคลากรในการบริหารงานไม่ชัดเจน

4. การเงิน/งบประมาณ

- งบประมาณมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอต่อการพัฒนา

5. เครื่องมือเครื่องใช้ และสถานที่ปฏิบัติงาน

- เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
- สถานที่ปฏิบัติงานคับแคบ

6. ขนบธรรมเนียมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ขาดการอนุรักษ์ในขนบธรรมเนียมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- เยาวชน/ ประชาชนขาดความตระหนักในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทาง

ศาสนา

7. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ประชาชนขาดความตระหนักในการดูแล และบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ
- สถานประกอบการอุตสาหกรรมหรือฟาร์มเกษตรก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน
- กลิ่นและควันทำให้เกิดมลพิษต่อชุมชน

โอกาส (Opportunity)

- นโยบายของรัฐบาล /จังหวัด สนับสนุนส่งเสริมด้านการเกษตรและการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของตำบล
- การสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจฐานราก ตามนโยบายของรัฐบาลสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ของตำบล
- การแก้ไขปัญหาความยากจนและปัญหาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล จังหวัด

และ อำเภอสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของ อบต.

ปัญหาอุปสรรคหรือข้อจำกัด (Threat)

- กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ขาดความยืดหยุ่นไม่เหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจ
ห้วงระยะเวลาในการจัดสรร/เบิกจ่ายเงินอุดหนุนของรัฐบาลล่าช้าไม่แน่นอนผล
จากการถ่ายโอนภารกิจทำให้มีงาน/หน้าที่ เพิ่มขึ้นแต่ไม่มีบุคลากรรองรับ